

## Příklady z mojí klientské praxe

Z mnoha rozmanitých případů jsem vybrala ty, u nichž je interakce mezi člověkem a jeho nemocným zvířetem i pro vnějšího pozorovatele zcela zřejmá. Výběr případů byl přirozeně ovlivněn rovněž mírou, do jaké se mi majitelé zvířat mohli a chtěli otevřít. K tomu, abych mohla příběhům nemocných zvířat v plné míře porozumět a zpracovat je, pro mě byl důležitý co nejotevřenější přístup jejich majitelů, kteří mi svěřovali velmi osobní, někdy až intimní informace. Důležité podklady jsem zčásti získávala během konzultací vedených v rámci homeopatické anamnézy. Zásadní informace jsem však ve všech případech sbírala až během dalšího rozhovoru, o němž jsem majitele domácích zvířat prosila v souvislosti s vydáním této knihy. Na tomto místě bych proto ráda ze srdce poděkovala majitelům zvířat, kteří zde zůstávají v anonymitě, za jejich důvěru a ochotu podpořit mě v mém záměru svoje nová pozorování a poznatky uveřejnit. Jména chovatelů i jejich domácích zvířat jsem ve všech případech nahradila pseudonymy.

Zvířata jsem ošetřovala výlučně za pomoci metod klasické homeopatie. Výslovně zmiňuji, že v knize uváděné homeopatické prostředky, které jsem v jednotlivých případech ordinovala, nelze použít u jiných pacientů se stejným onemocněním. V klasické homeopatii se léčivo ordinuje vždy individuálně podle sumy obecných a specifických symptomů, a nikoli výlučně podle klinické diagnózy.

Chtěla bych rovněž předeslat, že jsem každý případ nemoci podrobovala psychosomatickému výkladu podle Ruedigera Dahlkeho. Je pro mě velkou ctí, že mohu Ruedigerovi Dahlkemu také na tomto místě vyslovit svoje uznání a dík za jeho fundovanou a kvalifikovanou práci. Bez jeho díla by se mi nikdy nepodařilo vysledovat úzkou vazbu mezi situací chovatele a jeho nemocného domácího zvířete. Jeho psychosomatický výklad obrazů nemoci,

obsáhle podaný v publikaci *Nemoc jako symbol*, se v mých příbězích o lidech a zvířatech působivým způsobem potvrdil a osvědčil. A obzvláště mu děkuji za jeho angažmá ve vztahu k užitkovým zvířatům, které vyjádřil tak srozumitelně ve své knize *Peace Food*.

Při interpretaci chorobopisů svých zvířecích pacientů jsem se ovšem nedokázala zcela osvobodit od subjektivních hodnocení. Moje osobní hledisko je však třeba chápat jako pouhé doplňující poznámky, které by neměly nikoho odradit od toho, aby si ohledně následujících příběhů nemocných zvířat činil svoje vlastní závěry.

## Poruchy rovnováhy u psa Benna a zklamané sny jeho majitelky Franzisky

V době, kdy pes Benno onemocněl, bydlel společně s Franziskou už třináct let. Franziska si Benna přinesla z útulku pro zvířata. Už mnoho let předtím, než dostala výpověď, byla Franziska ve svém zaměstnání nešťastná; nenašla však pro sebe přijatelnou alternativu. Před dvěma lety dostala z firmy výpověď kvůli personální restrukturalizaci. Mladá žena nejprve nahlížela na výpověď jako na příležitost znovu si vybudovat svůj život.

Ve stejné době se Franziska seznámila s mužem, kterého v mnoha ohledech považovala za splnění svého nejhlubšího přání. Vždy toužila žít v partnerství a naplno se věnovat rodinnému životu. Několik týdnů poté, co Franziska ztratila práci, se s ní však její partner rozešel. Jen několik dní po rozchodu obou partnerů se u Benna rozvinuly masivní tělesné obtíže. Nedokázal samostatně stát, mohl pouze nekoordinovaně běhat. Kromě toho měl silný nystagmus (kyvadlovité pohyby očí) a extrémně nachýlené držení těla. Benno rovněž odmítal potravu i pití. Všechny symptomy hovořily

pro vestibulární syndrom, jímž velmi často trpí staří psi. Jedná se o onemocnění orgánu rovnováhy, který se nachází ve vnitřním uchu. Nežádka je s chorobou spojen i zánět středního či vnitřního ucha. V případě Benna jsem však žádný zánět vnějšího zvukovodu nediodnostikovala.

Úkolem orgánu rovnováhy je zprostředkovávat mozku polohu těla v trojrozměrném prostoru. Pokud je tato orientace narušena, nemůže mozek průběh pohybů náležitě koordinovat. V důsledku toho dochází k poruchám rovnováhy, zpravidla spojeným se silnou závratí, která se obvykle projevuje výraznou nevolností. Pocity nevolnosti často vedou k odmítání potravy a vody.

Bennovo tělo bylo přímo učebnicově vyvedeno z rovnováhy a stejným způsobem bylo v oné době možno charakterizovat i život Franzisky. Vnější pozorovatel mohl v zásadě získat dojem, že Franziska na sebe spolu s Bennovým onemocněním vzala další přídatný problém. Pokud však najdeme spojení mezi Bennovými symptomy a životními okolnostmi Franzisky, rychle rozpoznáme, že spolu navzájem souvisejí.

Zpracování případu Benna a Franzisky předcházela jeho psychosomatický výklad podle Ruedigera Dahlkeho: vestibulárnímu syndromu psa odpovídá v rámci lidských chorobopisů Menièreova choroba, zvaná také morbus Menière. V knize *Nemoc jako symbol* nacházíme pod uvedeným obrazem nemoci následující hesla: „...ocitnout se na kolísavé půdě, nemít jistou životní bázi; nebýt si už jist vlastním životem; ve vztahu k vlastní životní základně něco předstírat; půda dotyčnému ujíždí pod nohama; je zpochybněna pevnost; vystoupat do závratných výšek...“

Uvedená slova charakterizují s omračující přesností tehdejší životní situaci Franzisky. Zvláštní však je, že odpovídající symptomy se nerozvinuly u Františky samotné, nýbrž u psa Benna. Nemocný pes dával kolísavou chůzi najevo masivní nejistotou, kterou vlastně trpěla jeho panička.

Franzisce v té době skutečně doslova ujela půda pod nohama. Vše, co jí až dosud dodávalo stabilitu, jistotu a smysl života, náhle zmizelo. Mladou ženu po emoční stránce zejména zranilo, že ztroskotala její naděje na partnerství jako středobod života. K tomu dále přistupovaly existenční nejistota a starosti o budoucnost, které Franzisku masivně přetěžovaly. Bennovy bezradně sem a tam těkající oči pochybnosti a nejistotu Franzisky vyjadřovaly velmi výmluvným způsobem.

Nechme nyní o tehdejší situaci promluvit samotnou Franzisku: „Píšu tyto řádky dva roky po ‚totálním zhroucení‘ svého života. Tehdy jsem se ocitla ve zdánlivě bezvýchodné situaci. Mnohého jsem se musela vzdát: svojí finanční a profesní jistoty i vztahu k muži, s nímž jsem si spojovala splnění svého vůbec největšího snu. Ztratila jsem takřkajíc všechno, odmítala jsem to však vzít na vědomí. Nebyla jsem schopná snést v plné míře pocit, že mi ujíždí půda pod nohama. Měla jsem z toho velký strach. Jak se cítí člověk, který se ocitne v takové situaci? Bez orientace a bez perspektivy. Vlastně jsem tehdy měla omdlévat strachy a odmítat jídlo. Místo toho jsem se pouze cítila neschopná udělat krok, protože jsem se ocitla ve slepé uličce. Benno to všechno snášel za mě. Bez něj bych celou situaci takto zvládnout nedokázala. Byl můj velký přítel.“

Franziska svými slovy potvrzuje moje již po léta zakořeněné přesvědčení, že domácí zvířata zachycují naše vlastní potlačené pocity, aby je vyjádřili za pomoci somatického obrazu.

Repertorizace mě tehdy vedla k volbě Gelsemia, divokého jasmínu. Mezi homeopaty je Gelsemium známo jako důležitý prostředek užívaný při strachu ze zkoušek, trémě a napětí z přílišného očekávání. Pacient má nesmírný strach z toho, co přijde. Dá se říci, že se cítí jako „zajíc ve své jamce“. Poté co Benno dostal svoji první dávku Gelsemia CH 200, kyvadlové pohyby očí ustaly, což také zmírnilo nevolnost zvířete. Relativně brzy začal

opět přijímat potravu. Paralelně k tomu bylo rovněž možno pozorovat zlepšení jeho pohybových schopností.

Po této masivní krizi doprovázel Benno Franzisku na její cestě statečně dál. Přitom se u něho příležitostně opět objevovaly dřívější symptomy, avšak ve zřetelně oslabené formě. Gelsemium nadále zůstávalo medikamentem první volby. Rok poté, co životní krize Franzisky dostoupila vrcholu, byl Benno vzhledem ke svojí stařecké slabosti jedním z mých kolegů navždy uspán.

Výklad Bennovy choroby a nucená přestávka způsobená výpovědí ze zaměstnání Franzisku přivedly k důkladné sebereflexi a k – pro ni netypické – ochotě přeorientovat se. Mezitím Franziska skutečně změnila profesi. Dnes působí mnohem sebevědoměji a sebejistěji. Benno jí pomohl najít a uplatnit pořádný díl skutečného potenciálu.

## Hyperfunkce štítné žlázy u kočky Lotty a Kristinino přestěhování

Kristina je žena činu, která vždy stála nohama pevně na zemi. Už dvanáct let žije společně s kočkou Lotty. Ze všech čtyř koček, o které Kristina pečuje, doprovází Lotty svoji paničku nejdéle. Tři roky poté, co se Kristina seznámila se svým přítelem Petrem, se oba partneři rozhodli, že spolu začnou bydlet, a začali se poohlížet po vhodné nemovitosti. O dva měsíce později se v chování Lotty začaly náhle projevovat zvláštní změny. Kočka si začala škubat chlupy na břicho a na vnitřní straně stehien. Kromě toho konzumovala neobvykle velké množství krmiva, přičemž současně ztrácela na váze. Veškeré popsané projevy navíc provázal extrémní neklid. Nakonec byla Lotty diagnostikována hyperfunkce štítné žlázy (hypertyreóza) s extrémně vysokou

hodnotou tyroxinu (T4) jakožto hlavního hormonu, který štítná žláza produkuje. Navzdory terapii, která probíhala v duchu školské medicíny, však hladina T4 neklesla.

Půl roku poté se pár přestěhoval do nového bytu a přesně ve stejný čas se mnou Kristina začala konzultovat Lottin zdravotní stav. Kočka působila neklidně a schváceně, byla velmi vyhublá. Na hodnotách získaných z krve zvířete byla nápadná zvýšená hladina T4 a relativně vysoké hodnoty jaterních enzymů.

Hyperfunkce štítné žlázy představuje nejčastější endokrinní poruchu u koček. Většinou se nejedná o život ohrožující záležitost. Úkol štítné žlázy spočívá ve tvorbě metabolických hormonů. Při hyperfunkci dochází k jejich vzestupu. Tím se také zvyšuje výkonnost metabolismu, což zpravidla vede k často extrémně vysoké srdeční frekvenci. V důsledku toho se zvyšuje i krevní tlak, který může poškozovat ledviny. Dále se rovněž zrychluje peristaltika střev – to s sebou nese i nižší příjem živin. Nemocné zvíře často trpí průjmami. Snížený příjem živin pak představuje příčinu takzvaného vlčího hladu. Silný neklid takto nemocných koček si lze vysvětlit na pozadí jejich extrémní chuti k jídlu a vysoké srdeční frekvence.

V případě lidských pacientů dává Ruediger Dahlke hyperfunkci štítné žlázy do souvislosti se strachem ze smrti a s děsami; tělo se aktivuje do stavu pohotovosti. V anamnéze hypertyreotiků většinou také nacházíme časovou konfrontaci se smrtí a se ztrátou důležité vztahové osoby, často matky. Na tomto místě je třeba odkázat na skutečnost, že Kristina jako dítě skutečně přišla o matku, která zemřela při strašné sebevraždě. Kristina vyrostla u babičky.

Podle Dahlkeho se však lidé trpící hyperfunkcí štítné žlázy nekonfrontují s děsami a se strachem ze smrti, nýbrž svoje strachy naopak potlačují a zapírají. Problém zachází někdy tak daleko, že pacienti vyhledávají právě situace,

kterých se nejvíce obávají. Také zde je třeba obrátit pozornost ke Kristině. Její přítel Petr trpí těžkou chorobou, která se projevuje v atakách a která může v nejněžším případě vést i k náhlé smrti. Kristina mi během našeho rozhovoru svěřila, že stále počítá s tím nejhorším. Vlivem nemoci by mohlo dojít i k postižení, s čímž pár počítal již při představování bytu.

V anamnéze pacienta s hyperfunkcí štítné žlázy hraje – jak už bylo řečeno – velkou roli odloučení od matky, případně osíření. Strach a nejistotu, které v důsledku uvedené situace vznikají, se pacienti pokoušení zvládnout přebíráním mateřské role. Mají proto tendenci přebírat přílišnou odpovědnost, která může vést až k sebeobětování.

Kristina při rozhovoru se mnou budila dojem, že vůči svému partnerovi cítí extrémní zodpovědnost. K tomu dále přistupovala i silná potřeba péče v rámci Kristininy pomáhající profese. Také Dahlke hovoří o enormní vůli k výkonu, kterou lidé s nadměrnou funkcí štítné žlázy mohou vyvinout. Chtějí ve svém životě postoupit dál a projevují přitom neuvěřitelnou ctižádost. Majitelka kočky Lotty o sobě řekla, že se po celý život vyrovnává s přílišnou zodpovědností a s vlastní snahou podávat co nejlepší výkony. Avšak s přibývajícím věkem jí připadá stále méně možné tomuto niternému nároku dostát. Kristina se rozhodla svoji (kdysi nevědomě převzatou) mateřskou roli opět odložit a konečně samu sebe po emocionální stránce dostatečně zajistit.

Uvedené myšlenky a pocity se Kristiny – přinejmenším na nevědomé úrovni – zmocňovaly už v době, kdy padlo rozhodnutí o společném bydlení s partnerem. Bylo zajímavé, že ačkoli spolu Kristina a Petr již tři roky chodili, onemocněla Lotty až tehdy, když se oba partneři rozhodli sestěhovat. Kristina se v daném okamžiku zřejmě cítila konfrontovaná s požadavkem, o němž nevěděla, zda mu vůbec bude schopná dostát. Potlačovaný strach před novou životní situací našel konečně svůj výraz v tělesném onemocnění

Kristininy kočky Lotty. Opět tedy neonemocněl dotyčný člověk, nýbrž jeho domácí zvíře. Symptomy Lottiny nemoci hovořily velmi jasnou řečí. Hlavní konflikt, který se v Kristině odehrával, lze proto postihnout několika málo slovy: „Mým emocím se dostává málo pozornosti a péče.“

Během rozhovoru s Kristinou, který se odehrál ve společném bytě obou partnerů, mi bylo nápadné množství pěkných bytových doplňků. Když jsem se jim před svojí hostitelkou obdivovala, řekla mi o svojí sběratelské vášni. Aniž bychom o tom hovořily konkrétně, bylo patrné, že i tato okolnost odráží sledované téma, jakkoli na jiné úrovni: Kristina se pokoušela kompenzovat svůj pocit nedostatku.

V důsledku homeopatické léčby u Lotty brzy došlo ke zmírnění příznaků. Poté co jí bylo opakovaně podáno *Natrium chloratum C 200*, klesla hodnota T4 na normální úroveň; podstatně lépe dopadly také jaterní testy. V případě uvedeného homeopatického prostředku se jedná o potenciovanou kuchyňskou sůl. Ve své esenci poukazuje prostředek na skutečnost, že pacientovi chybí matka či odpovídající péče.

Ke zvýšeným hodnotám jaterních testů u Lotty lze poznamenat, že z psychosomatického hlediska odráží stav jater způsob, jakým zacházíme se svým životem. Uvedená otázka ve skutečnosti náležela Kristině. Za nejdůležitější na celém příběhu považuji to, že Kristina i její přítel Petr prostřednictvím Lottyiny nemoci pochopili, že je načase rozpustit staré vzorce chování. Kristina chtěla odložit svoji roli mateřské opatrovnice a vyléčit vlastní pocit, že se jejím emocím už po léta dostává jen málo péče, v rovnocenném partnerství. Lotty tuto hluboce potlačenou touhu svojí paničky vynesla v pravý čas na světlo prostřednictvím svojí nemoci. Pokud se Kristině a Petrovi podaří uvedené informace integrovat do jejich společného života, naplní Lottyina nemoc svůj smysl. Všem třem to ze srdce přeji.